

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
JISMONIY TARBIYA VA SPORT VAZIRLIGI**

**JISMONIY TARBIYA VA SPORT BO‘YICHA MUTAXASSISLARNI ILMIY-
METODIK TA‘MINLASH, QAYTA TAYYORLASH VA MALAKASINI
OSHIRISH MARKAZI**

**“Tasdiqlayman”
Markaz direktori**

I. Tursunaliyev

“ 4 ” 01 2021-yil

**SPORT TA‘LIMIDA INNOVATSION PEDAGOGIK
TEXNOLOGIYALAR
moduli bo‘yicha**

ISHCHI O‘QUV DASTURI

**“Sport turlari bo‘yicha trener-o‘qituvchi” yo‘nalishi bo‘yicha sport ta‘lim
muassasalari pedagog kadrlarini malakasini oshirish kursi uchun**

Toshkent – 2021

Modulning ishchi o'quv dasturi 2021-yil 4-yanvarda O'zbekiston Respublikasi Jismoniy tarbiya va sport vazirligi tomonidan tasdiqlangan namunaviy o'quv reja va o'quv dasturiga muvofiq ishlab chiqilgan.

Tuzuvchilar:

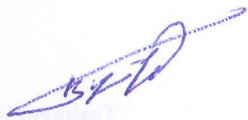
- O.E. Hayitov - Markazning "Pedagogika va psixologiya" kafedrasini professori v.b., p.f.d., dots.
- J.A. Pulatov - Markazning "Pedagogika va psixologiya" kafedrasini mudiri
- N.E. Yuldashyeva - Farg'ona filial "Pedagogika va psixologiya" kafedrasini mudiri

Taqrizchilar:

- D.I. Muqimova - TIQXMMI "Pedagogika, psixologiyasi va o'qitish metodikasi" kafedrasini dotsenti, PhD.
- A.A. Akmalov - Markazning "Pedagogika va psixologiya" kafedrasini professori v.b., p.f.n., dots.

Ishchi o'quv dasturi "Pedagogika va psixologiya" kafedrasining 2021-yil 4-yanvarda o'tkazilgan 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqqa tavsiya qilingan.

Kafedra mudiri

J. Pulatov

Modulning maqsad va vazifalari

Modulning maqsadi: malaka oshirish kurs tinglovchilarini sport mashg'ulotlarning sifat va samaradorligini oshirishda innovatsion pedagogik texnologiyalariga doir bilimlarini o'zlashtirish va takomillashtirish, sport mashg'ulotlarini o'tkazishda innovatsion texnologiyalarni joriy etish, amaliyotida qo'llash va yaratish ko'nikma va malakalarini tarkib toptirish.

Modulning vazifasi:

“Sport turlari bo'yicha trener-o'qituvchi” malaka oshirish yo'nalishida: sport mashg'ulotlarini o'tkazishda innovatsion pedagogik innovatsion ta'lim texnologiyalarining o'ziga xosliklari va qo'llanilish sohasini aniqlashtirish; sport maktablarida ta'lim-tarbiya masalalari bo'yicha innovatsion pedagogik texnologiyalarining kontseptual asoslari, ilg'or ta'lim texnologiyalarni ta'lim jarayoniga qo'llash bo'yicha tinglovchilarni bilim, ko'nikma va malakasini rivojlantirish; tinglovchilar sport mashg'ulotlarini samaradorligini oshirishda interfaol usullar va texnologiyalardan maqsadga mos ravishda foydalanish va qo'llash ko'nikma shakllantirish; sport mashg'ulotlarini o'tkazishda innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llashning afzalliklari va tinglovchilarda ularni qo'llash mahoratini shakllantirish.

Modul bo'yicha tinglovchilarning bilim, ko'nikma va malakalari hamda kompetentsiyalariga qo'yiladigan talablar:

“Sport ta'limida innovatsion pedagogik texnologiyalar” kursini o'zlashtirish jarayonida tinglovchilarning egallagan *bilim* doirasida:

Tinglovchi:

sport yo'nalishdagi nazariy va amaliy mashg'ulotlarda innovatsion pedagogik texnologiyalarning ahamiyati, maqsadi va vazifalari; pedagogik texnologiya bilan metodika orasidagi asosiy farqlari; innovatsion pedagogik texnologiyalarining turlari va qo'llanilish sohalari; sport mashg'ulotlarda innovatsion ta'lim texnologiyalarini qo'llashning pedagogik-psixologik va metodik shart-sharoitlari haqida bilimlarga ega bo'lishi; interfaol metodlarni sport mashg'ulotiga maqsadga muvofiq tanlash va qo'llash;

ta'lim texnologiyasi turlarini bir-biridan farqlay olish; interfaol ta'lim metodlarini sport ta'limi jarayoniga tatbiq eta olish; interfaol ta'lim texnologiyalarining mohiyati, turlari va ularning pedagogik jarayonda qo'llay olish:

“Sport ta'limida innovatsion pedagogik texnologiyalar” modulini amaliyotda qo'llash ko'nikmalarini *egallashi*;

Tinglovchi:

ta'limning tashkiliy shakllari — ta'lim texnologiyasining tarkibiy qismi

ekanligini tushuntirib, mohiyatini aytib bera olish;

interfaol ta'lim metodlari va vositalaridan kasbiy faoliyatda foydalana olish;
interfaol usullar va ta'lim texnologiyalarini ta'lim amaliyotiga samarali tatbiq etish ko'nikmalarini egallashi;

sport mashg'ulotlarini o'tkazishda innovatsion ta'lim texnologiyalari asosida o'quv jarayonini "jonli", ijodiy tashkil etish;

sport mashg'ulotlarini o'tkazishda innovatsion faoliyatni tashkil etish;
sport mashg'ulotlarini o'tkazishda innovatsion pedagogik texnologiyalarining oqilona tanlab olish;

"Sport ta'limida innovatsion pedagogik texnologiyalar" moduli bo'yicha quyidagi malakalarini egallashi;

Tinglovchi:

mutaxassislik bilan bog'liqlikda innovatsion pedagogik texnologiyalarini real amaliyot bilan uyg'unlashtirishga erishish;

sport mashg'ulotlarini o'tkazishda innovatsion pedagogik texnologiyalarini ishlab chiqish va ommalashtirish malakalarini egallashi;

interfaol ta'lim metodlarini o'quv jarayoniga tatbiq eta olish;
sport mashg'ulotlarini o'tkazishda innovatsion pedagogik muhitini boshqarish;
innovatsion ta'lim texnologiyalariga asoslangan o'quv-bilish faoliyatini tashkil etish;

interfaol usullar va ilg'or ta'lim texnologiyalar orqali sportchilarda jamoviy harakat malakalarini rivojlantirish;

muammoli ta'lim texnologiyalar orqali sport mashg'ulotlarida sportchilarda muammoli vaziyatlardan chiqish qobiliyatini rivojlantirish, sportchilar mashg'ulotlarga innovatsion, kreativ yondoshuv qobiliyatlarini shakllantirish kompetentsiyalarni egallashi lozim.

Modulning o'quv rejadagi boshqa modullar bilan o'zaro bog'liqligi va uzviyligi

"Sport ta'limida innovatsion pedagogik texnologiyalar" moduli bo'yicha mashg'ulotlar o'quv rejasidagi "Trener-o'qituvchining professional kompetentligi va mahorati", "Sport ta'limi sifatini ta'minlashda xorijiy tajribalar", "Sport pedagogik mahoratini oshirish" va "Sport mashg'uloti nazariyasi va uslubiyoti" o'quv modullari bilan uzviy aloqadorlikda olib boriladi.

Modulning sport ta'limidagi o'rni

Ushbu modul pedagogika fanining boshqa amaliy sohalaridan tubdan farq qilib, unda sport ta'limida o'quv-trenerovka va o'quv-yig'in jarayonida qo'llaniladigan zamonaviy innovatsion texnologiyalar asoslariga oid xorijiy tajribalar, zamonaviy yondashuvlar va ilmiy tadqiqotlar haqida ma'lumotlar beriladi.

Modulni o'zlashtirish orqali tinglovchilar sport ta'limida pedagogik muammolarni aniqlash zamonaviy usullariga doir kasbiy malakalarini yanada takomillashtiradilar.

tarjima. – T.: O'qituvchi, 1990. – 296 b.

33. Серова, Л.К. Психология личности спортсмена: учеб.пособие для академического бакалавриата / Л.К.Серова. – 2-э изд., испр. и доп. – М.: Издательство Юрайт, 2019. – 124 с.

34. Педагогика: Учебное пособие для студентов педагогических учебных заведений / В.А.Сластенин, И.Ф.Исаев, А.И.Мищенко, Е.Н.Шиянов. – М.: Школа-Пресс, 1997. – 512 с.

Elektron ta'lim resurslari

1. <http://edu.uz>
2. <http://huquqburch.uz>
3. <http://lex.uz>
4. <http://senat.uz>
5. <http://stat.uz>
6. <http://uza.uz>
7. <http://uzdjtsu.uz>
8. <http://uz-edu.uz>
9. <http://www.openinfo.uz>
10. <http://ziyonet.uz>
11. <https://minsport.uz>
12. <https://president.uz>
13. <https://sportedu.uz>
14. <https://strategy.uz>
15. <https://www.gov.uz>

bag'ishlangan Vazirlar Mahkamasining kengaytirilgan majlisidagi ma'ruza, 2017-yil 14-yanvar. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2017. – 104 b.

14. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutq / Sh.M.Mirziyoyev. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2016. – 56 b.

15. Muxamedov O‘.X. Ta’limni tashkil etishda interfaol metodlar: O‘quv-uslubiy tavsiyalar / O‘.X. Muxamedov, M.H. Usmonboeva, S.S. Rustamov. T.: O‘zbekiston Respublikasi IIB Akademiyasi, 2016. – 45 b.

16. Ishmuhamedov R., Mirsolieva M. O‘quv jarayonida innovatsion ta’lim texnologiyalari. –T.: “Fan va texnologiya”, 2014. – 60 b.

17. Pedagogika. Izohli lug‘at / O‘.Asqarova va b. – Namangan: “Navro‘z”, 2014. – 263 b.

18. Raximov O.D., Turg‘unov O.M., Mustafaev Q.O., Ro‘ziev H.J. Zamonaviy ta’lim texnologiyalari. O‘quv qo‘llanma. – T.: “Fan va texnologiya”, 2013. – 200 b.

19. Pedagogika / Nopedagogik oliy ta’lim muassasalari uchun darslik.

20. U.I. Inoyatov, N.A. Muslimov, D.I. Ro‘zieva, M.H. Usmonboeva. – T.: “Fan” nashriyoti, 2012. – 246 b.

21. Pedagogika: 1000 ta savolga 1000 ta javob / Metodik qo‘ll. U.I. Inoyatov, N.A. Muslimov, M.H. Usmonboyeva, D.Inog‘omova. – T.: TDPU, 2012. – 193 b.

22. Зайцев В.С. Современные педагогические технологии: учебное пособие. – В 2-х книгах. – Книга 1. – Челябинск, ЧПИУ, 2012. – 411 с.

23. Hoshimova M.K. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat / Ma’ruzalar matni. – T.: TDIU, 2012. – 50 b.

24. Golish L.V., Fayzullayeva D.M. Pedagogik texnologiyalarni loyihalashtirish va rejalashtirish: O‘quv-uslubiy qo‘llanma.

25. Innovatsion ta’lim texnologiya seriyasi. – T.: “Iqtisodiyot” nashr., 2011. – 206 b.

26. Ishmuhamedov R., Abduqodirov A., Pardayev A. Tarbiyada innovatsion texnologiyalar / Ta’lim muassasalari pedagog-o‘qituvchilari uchun amaliy tavsiyalar. – T.: “Iste’dod” jamg‘armasi, 2009. – 160 b.

27. Avliyakov N.X., Musayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar. – T.: “Fan va texnologiyalar” nashriyoti, 2008. –164 b.

28. Ishmuhamedov R., Abduqodirov A., Pardayev A. Ta’limda innovatsion texnologiyalar / Ta’lim muassasalari pedagog-o‘qituvchilari uchun amaliy tavsiyalar. – T.: “Iste’dod” jamg‘armasi, 2008. – 180 b.

29. Борытко Н.М., Соловцова И.А., Байбаков А.М. Педагогические технологии: Учебник для студентов педагогических вузов / Под ред. Н.М. Борытко. – Волгоград: Изд-во ВГИПК РО, 2006. – 59 с.

30. Azizxodjayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – T.: Moliya, 2003. – 192 b.

31. Зеер Э.Ф., Шахматова Н. Личностно-ориентированные технологии профессионального развития специалиста. – Екатеринбург: ЕГПИ, 1999. – 244 с.

32. Pedagogika / Jismoniy tarbiya institutlari uchun darslik. Rus tilidan

Modul bo'yicha soatlar taqsimoti:

T/r	Modul mavzulari	Tinglovchining o‘quv yuklamasi, soatlari					
		Hammasi	Auditoriya o‘quv yuklamasi				Mustaqil tayyorgarlik
			Jumladan				
			Jami	Nazariy	Amaliy mashg‘ulot	Ko‘chma mashg‘ulot	
1.	Sport mashg‘ulotlarini o‘tkazishda pedagogik innovatsion texnologiyalarning ahamiyati	2	2	2			
2.	Muammoli ta’lim texnologiyalari va ularni sport mashg‘ulotlarda qo‘llash	2	2		2		
3.	Sport mashg‘ulotlarini samaradorligini oshirishda interfaol metodlarning o‘rni va imkoniyatlari	2	2		2		
Jami:		6	6	2	4		

NAZARIY TA’LIM MAZMUNI

1-mavzu. Sport mashg‘ulotlarini o‘tkazishda pedagogik innovatsion texnologiyalarining ahamiyati

Reja:

1. Sportda shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim turlari.
2. Pedagogik innovatsiyalar va ularni sport ta’limi jarayoniga qo‘llash.
3. Sportdagi zamonaviy innovatsion texnologiyalar: eng yaxshi o‘ntalik.

O‘zbekiston Respublikasida sport ta’limi tizimidagi innovatsion o‘zgarishlar. Sportda shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim turlari.

Innovatsiya, innovatsion jarayon, innovatsion ta’lim, “Innovatsiya” va “novatsiya” tushunchalarining bir-biridan farqi. Innovatsion ta’lim va ta’lim innovatsiyalari. Ta’lim innovatsiyalarining asosiy turlari. Trener-o‘qituvchining innovatsion faoliyati. Pedagogik innovatsiya yo‘nalishlari. Inovatsiya joriy etish bosqichlari. Pedagogik texnologiya va uning tamoyillari. Pedagogik texnologiya ko‘rinishlari.

Sportda ta’lim jarayonini loyihalashtirish bosqichlari. Sportdagi zamonaviy innovatsion texnologiyalar: eng yaxshi o‘ntalik.

AMALIY MASHG'ULOTLARI MAZMUNI

2-mavzu. Muammoli ta'lim texnologiyalari va ularni sport mashg'ulotlarda qo'llash

Reja:

1. Muammoli ta'lim haqida tushuncha va muammoli ta'lim texnologiyalarining o'quv-trenerovka mashg'ulotlaridagi ahamiyati.
2. Muammoli o'qitish texnologiyalari.

Muammoli ta'limning nazariy asoslari. Muammoli ta'lim texnologiyalari: sportchilarning ijodiy tafakkurlari va kreativ qobiliyatlarini faollashtirishdagi ahamiyati. Muammoli o'qitishning tarixi. Muammoli ta'limning bosh maqsadi – sportchilar muammoni to'liq tushunib etishiga erishish va uni hal eta olishga o'rgatishdan iborat ekanligi. Muammoli vaziyat tushunchasi haqida.

Muammoli o'qitish texnologiyalari: Yalpi "Aqliy hujum", "Pinbord", "Klaster", FSMU, "Keys stadi", "Toifalash jadvali" va boshqa pedagogik texnologiyalar.

3-mavzu. Sport mashg'ulotlarini samaradorligini oshirishda interfaol metodlarning o'rni va imkoniyatlari

Reja:

1. Jismoniy tarbiya va sport sohasidagi hamkorlik ta'limi va hamkorlik ta'limi texnologiyalarining didaktik mohiyati.
2. Interfaol metodlar va ularning turlari.

Jismoniy tarbiya va sport sohasidagi hamkorlik ta'limi. Hamkorlik ta'limi texnologiyalarining didaktik mohiyati. O'quv-trenerovka jarayoniga xos hamkorlik ta'limi tamoyillarining mohiyati.

Interfaol metodlar va ularning turlari. Yosh sportchilarda mahoratni shakllantirish bosqichlari va ularda interfaol metodlarini qo'llash samaradorligi. Interfaol texnologiyalarining pedagogik va psixologik xususiyatlari. To'g'ri tanlangan metodlarni qo'llash mashg'ulotning qiziqarli va samarali bo'lishini ta'minlanishi. "B/B/B" chizmasi. "Tushunchalar tahlili" metodi. "Qarorlar shajarasi" metodi.

Dasturning axborot-metodik ta'minoti

Modulni o'qitish jarayonida ishlab chiqilgan o'quv-metodik materiallar, tegishli soha bo'yicha ilmiy jurnallar, Internet resurslari, multimediyah mahsulotlari va boshqa elektron va qog'oz variantdagi manbalardan foydalaniladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi // <http://lex.uz/acts/20596>
2. O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentabrdagi "Ta'lim to'g'risida"gi O'RQ-637-son Qonuni
3. O'zbekiston Respublikasining 2015-yil 4-sentabrdagi "Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuniga o'zgartish va qo'shimchalar kiritish haqida"gi O'RQ-394-son Qonuni // <http://www.lex.uz/docs/2742233>
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida" PF-4947-son Farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami. – 6(766)-son. – 70-modda. – B. 25-151.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 3-iyundagi "Jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-3031-sonli Qarori. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami. – 23(783)-son. – 455-modda. – B. 47–69.
6. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 14-avgustdagi "O'zbekiston Respublikasi Jismoniy tarbiya va sport vazirligi huzurida Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarini ilmiy-metodik ta'minlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirish markazi faoliyatini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi 658-son qarori // <http://lex.uz/search/nat?actnum=658>
7. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 16-iyuldagi "Davlat ta'lim muassasalari huzurida sport klublarini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 542-sonli Qarori // <http://lex.uz/pdfs/3824011>
8. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 19-noyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi Jismoniy tarbiya va sport vazirligi huzuridagi Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarini ilmiy-metodik ta'minlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirish markazi hamda O'zbekiston Respublikasida trenerlik faoliyatlarini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 918-son qarori // <https://lex.uz/pdfs/4600885>
9. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2014-yil 10-oktabrdagi "Sport maktablarini malakali trener kadrlar bilan ta'minlash chora-tadbirlari to'g'risida"gi 284-sonli qarori // <http://lex.uz/pdfs/2480191>
10. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi. 3-jild. – Toshkent: "O'zbekiston", 2019.
11. Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. 2-jild. – Toshkent: "O'zbekiston", 2018.
12. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-jild. – Toshkent: "O'zbekiston", 2018. – 592 b.
13. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Mamlakatimizni 2016-yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017-yilga mo'ljallangan iqtisodiy dasturning eng muhim ustuvor yo'nalishlariga